

MĚSTSKÝ ÚŘAD VELKÉ MEZIŘÍČÍ

ODBOR VÝSTAVBY A ÚZEMNÍHO ROZVOJE

Číslo jednací: VÝST/55695/2022-volfo /8089/2022

Dne: . . . . .

Vyřizuje: . . . . .

Telefon: . . . . .

E-mail: . . . . .

Datová schránka: gvebwhm

ROZHODNUTÍ

(Závazné stanovisko ve věci restaurování nástěnných maleb v prostoru vestibulu objektu radnice č.p. 29, Radnická, 594 13 Velké Meziříčí, na pozemku parc. č. 272, k.ú. Velké Meziříčí, dle ustanovení § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších změn)

Město Velké Meziříčí, IČ: 00295671, se sídlem Radnická 29/1, 594 13 Velké Meziříčí (dále jen „žadatel“), dne 7. 10. 2022 podalo k Městskému úřadu Velké Meziříčí žádost o vydání závazného stanoviska dle § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči ve znění pozdějších změn, **k restaurování nástěnných maleb v prostoru vestibulu objektu radnice č.p. 29, Radnická, 594 13 Velké Meziříčí**, na pozemku parc. č. 272, k.ú. Velké Meziříčí, v rozsahu a způsobem uvedeným v této žádosti.

Popis současného stavu památky s uvedením závad a bližší specifikace předmětu žádosti (v žádosti o vydání závazného stanoviska je uveden tento předpokládaný rozsah zamýšlených prací):

Malby jsou pokryty anorganickými a organickými nečistotami, došlo k lokálnímu zesvětlení a ztemnění barevné vrstvy. Barevná vrstva vykazuje soudržnost s podkladem, avšak nelze vyloučit lokální uvolnění barevné vrstvy zestárnutím pojiva barev. Na stěnách jsou omítky působením vlhkosti destruovány. Lokálně omítka s barvou zpuchýřovatěla.

Záměrem je restaurování nástěnných renesančních dekorativních maleb prostoru vestibulu radnice. Viz restaurátorský záměr, který je přílohou žádosti.

Přílohou a nedílnou součástí žádosti o závazné stanovisko je *Restaurátorský záměr na restaurování nástěnných, renesančních, dekorativních maleb v budově radnice Radnická 1, Velké Meziříčí, zpracoval akad.mal. Pavel Procházka, říjen 2022.*

Městský úřad Velké Meziříčí, odbor výstavby a územního rozvoje, jako příslušný orgán státní památkové péče, na základě žádosti žadatele k restaurování nástěnných maleb v prostoru vestibulu objektu radnice č.p. 29, Radnická, 594 13 Velké Meziříčí, na pozemku parc. č. 272, k.ú. Velké Meziříčí, v rozsahu uvedeném v této žádosti doručené Městskému úřadu Velké Meziříčí dne 7. 10. 2022, rozhodl podle § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči (ve znění pozdějších změn) a podle vyhlášky č. 66/1988 Sb. (ve znění pozdějších změn), kterou se provádí zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči a po písemném vyjádření NPÚ ÚOP v Telči, č.j.: NPÚ-372/83275/2022, takto:

Restaurování nástěnných maleb v prostoru vestibulu objektu radnice č.p. 29, Radnická, 594 13 Velké Meziříčí, na pozemku parc. č. 272, k.ú. Velké Meziříčí, v rozsahu uvedeném v žádosti o vydání závazného stanoviska, se považuje z hlediska státní památkové péče za přípustné při respektování následujících podmínek:

- **Veškeré restaurátorské práce včetně úvodního průzkumu, budou provedeny oprávněnou osobou dle par. 14 a, b památkového zákona v platném znění, tedy například držitelem povolení MK ČR pro restaurování nástěnných maleb a uměleckořemeslných děl ze štuku.**
- **V průběhu prací, a po jejich ukončení, budou svolávány kontrolní dny za účasti vlastníka, dodavatele prací, odborné organizace a orgánu státní památkové péče.**
- **V rámci předávacího řízení bude zástupci vlastníka a NPÚ ÚOP v Telči odevzdán originál závěrečné dokumentace.**

O d ů v o d n ě n í

Budova radnice je nemovitou kulturní památkou, r. č. ÚSKP: 32261/7-4552, proto je nutné postupovat dle obsahu platné legislativy ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších změn, a stanovit pro navrhované práce, které jsou předmětem této žádosti, podmínky vycházející ze současného stavu poznání kulturně historických hodnot daného objektu, které je nezbytné zachovat při umožnění realizace zamýšleného záměru.

K restaurování bylo ze strany odborné organizace státní památkové péče (NPÚ ÚOP v Telči) vypracováno písemné vyjádření č.j.: NPÚ-372/83275/2022 (dále jen „odborné vyjádření“) se závěrem, že *zamýšlené práce budou v souladu se zájmem ochrany výše uvedených kulturně historických hodnot za této připomínky:*

1. Veškeré restaurátorské práce na nástavci včetně úvodního průzkumu budou provedeny oprávněnou osobou dle par. 14 a, b památkového zákona v platném znění, tedy například držitelem povolení MK ČR pro restaurování nástěnných maleb a uměleckořemeslných děl ze štuku.

Správní orgán se s odborným vyjádřením ztotožňuje. Účastník řízení nebyl před vydáním rozhodnutí s odborným vyjádřením seznámen, neboť uvedená podmínky odborné organizace vychází ze zákona.

Budova radnice je výraznou dominantou severozápadního cípu náměstí. Jedná se o objekt s bohatou vrstevnatostí postupných stavebních úprav. Nejvýraznější podobu vtiskl budově raně renesanční sloh. Poslední zásadní stavební přeměna radnice proběhla v letech 1997-1999, kdy byly provedeny rozsáhlé úpravy interiéru, které se propsaly i do vnějšího vzhledu.

Stav dotčených ploch odpovídá nepříznivým vlhkostním podmínkám i delší absenci odborné údržby a je možné ho označit za narušený. Záměrem vlastníka je komplexní obnova omítek, spočívající v rekonzervaci omítek historických po důkladné revizi stavu a náhradu novodobých tmelů a vysprávek ze štuku, které jsou lokálně degradované. Provedením úkonů navrhovaných v předloženém restaurátorském záměru dojde ke zlepšení prezentační kvality celku a prodloužení životnosti omítek, nesoucích historické informace, respektive k prodloužení intervalu do dalšího restaurování, za předpokladu následné údržby. Kvalitu zásahu je možno zaručit výhradně při aplikaci speciálních znalostí a schopností, proto je zapotřebí práce realizovat restaurátorskými kapacitami.

Požadavek na provádění prací odbornými restaurátorskými kapacitami plyne z výše uvedeného zákona, § 14a, b a souvisí s charakterem této části kulturní památky, jde o torza středověkých omítek nesoucích nápisy, dílo uměleckého řemesla doby vzniku. Odborně provedená obnova na základě uvedeného postupu uchová a zvýší památkovou hodnotu dotčených součástí nemovité kulturní památky.

V rámci kontrolních dnů by měly být upřesněny a konzultovány detaily prací, které není možné v předstihu postihnout. Cílem konzultací bude nacházet nejvhodnější řešení respektující současné principy památkové péče. Z povahy věci plyne, že případné dílčí usměrnění - upřesnění, může být uplatněno pouze v přítomnosti dotčených stran. Kontrolní dny lze považovat za jeden ze základních mechanismů účinného dohledu všech složek státní památkové péče ve smyslu platné legislativy.

Ukončení akce proběhne v rámci komisionálního předávacího řízení za přítomnosti zástupce vlastníka památky, zástupce orgánu státní památkové péče, zástupce NPÚ, ÚOP v Telči a dodavatele prací. V rámci předávacího řízení bude zástupci vlastníka a NPÚ, ÚOP v Telči odevzdán originál závěrečné dokumentace. Součástí zprávy má být kvalitní fotodokumentace, zhotovená na fotografický papír, digitální verzi dokumentace navíc je vítaná. Je žádoucí, aby závěrečná zpráva byla zcela průkazná a měla náležitou vypovídací hodnotu. Je totiž svou povahou historickým pramenem k památce (dílu) před zákrokem a sumarizuje provedené práce včetně záznamu použitých technologií.

Požadavek na komisionální předávací řízení plyne z potřeby zjištění, zda byly práce ukončeny ve smyslu platného závazného stanoviska (rozhodnutí). Vzhledem ke skutečnosti, že přijímajícím je vesměs laická osoba, je žádoucí odborné posouzení, včetně doporučení k převzetí díla, či naopak upozornění na případné nedodělky a nedostatky. Toto posouzení může být též chápáno jako zvýšení právních jistot vlastníka. Přítomnost orgánu státní památkové péče je žádoucí, aby v případě sporů mohl být zajištěn další postup ve prospěch zachování hodnot kulturní památky.

Požadavek na odevzdání závěrečné dokumentace vlastníkově a zástupci odborné organizace státní památkové péče má oporu v odst. 9 § 14 výše uvedeného zákona.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat do 15 dnů ode dne jeho oznámení, a to ke Krajskému úřadu Kraje Vysočina podáním u Městského úřadu Velké Meziříčí, odboru výstavby a územního rozvoje.

Vedoucí odboru výstavby a územního rozvoje

Za správnost vyhotovení:

Účastníci řízení:

- Město Velké Meziříčí, IČ: 00295671, se sídlem Radnická 29/1, 594 01 Velké Meziříčí

Dále obdrží:

- NPÚ ÚOP v Telči

Restaurátorský záměr na restaurování nástěnných, renesančních, dekorativních maleb v budově radnice Radnická 1, Velké Meziříčí.

I. Lokalizace památky:

1. Kraj: Vysočina
2. Obec: Velké Meziříčí
3. Adresa: Radnická 29/1, Velké Meziříčí 594 13
č. parcely:272
4. Bližší určení místa popisem: v centru města na náměstí
5. Název objektu, jehož součástí je rest. dílo: radnice
6. Rejstříkové číslo objektu v ÚSKP: 32261/7-4552
7. Název památky: renesanční, dekorativní, nástěnná malba
8. Katalogové číslo památky: 1000143821

II. Údaje o památce:

1. Autor: neznámý
2. Sloh, datování: renesance, 16. století
3. Materiál technika: secco
4. Rozměry: 206 m²
3. Předchozí známé restaurátorské zásahy: v roce 1971, 2011

III. Údaje o akci:

1. Vlastník: Město Velké Meziříčí. Radnická 29/1, Velké Meziříčí 594 13
2. Investor: Město Velké Meziříčí. Radnická 29/1, Velké Meziříčí 594 13
3. Termín zahájení a ukončení akce: 2023

IV. Popis památky:

Renesanční nástěnná malba rostlinných, dekorativních motivů ze 16. století na křížových klenbách bez pasů a hřebínků. Stylizované květy a plody se stonky a listy se rozprostírají na jednotlivých polích křížové klenby. Střed je tvořen centrem rozvilin ve vrcholu klenby. Malby jsou umístěny v šesti polích křížové klenby. Renesanční malby vznikly v dnešní vstupní hale budovy radnice, situované v severovýchodním rohu budovy. Prostora haly je rozložena do sloupového dvoulodí. Lokálně byly rostlinné malby prezentovány na stěnách haly. **Stav:** Malby jsou pokryty anorganickými a organickými nečistotami, došlo k lokálnímu zesvětlení a ztemnění barevné vrstvy. Barevná vrstva vykazuje soudržnost s podkladem, avšak nelze vyloučit lokální uvolnění barevné vrstvy zestárnutím pojiva barev. Na stěnách jsou omítky působením vlhkosti destruovány. Lokálně omítka s barvou zpuchýřovatěla.

V. Restaurátorský průzkum:

Průzkum byl prováděn v roce 1971 a 2011. Potvrdil původní vrstvu s renesančními dekorativními malbami. Lze předpokládat, že v roce 1971 byly malby celoplošně odkryty, podkladová plocha tmelena a malba sjednocena a doplněna napodobivou retuší.

VII. Restaurátorský záměr:

V roce 2011 bylo provedeno restaurování renesančních dekorativních maleb ve vestibulu radnice. Byl proveden tento postup restaurování:

Povrch malby byl dokonale očištěn od prachu, špíny a různých nečistot. Poté byla celá plocha fixována 3 % vodným roztokem akrylátové disperze Hydro - grund. Stabilizací vrstev došlo k obnovení soudržnosti mezi jednotlivými vrstvami.

Všechny praskliny, díry, záseky a jiné nepůvodní zásahy byly upraveny vápenným tmelem. Následně byl nanesen vápenný tmel v poměru 1 : 2,5 vápno s pískem. Asi po dvacetiminutovém zavadnutí se povrch tmelu vyhladil pod tlakem hladítky. Tmely povrchově splývaly se starou vápennou omítkou, a přitom respektovaly povrchovou nerovnost historických vápenných vrstev. Tmely byly ponechány k dokonalému proschnutí.

Ve druhé fázi prací byly všechny tmely nejprve překontrolovány, zda jsou pevné a nejsou popraskané. Všechny vrstvy vápenných líček vykazovaly vzájemnou soudržnost a pevnost. Nebyla konstatována žádná vlhkost, celkový stav byl suchý. Před retušemi byly tmely penetrovány 3% roztokem vodní disperze Hydro – grund, čímž byla sjednocena savost podkladu mezi vápennou omítkou a tmely.

Poté byla malba v místech přerušení a poškození doplněna napodobivou retuší. Pro retuš byly použity pigmenty stálé na světle a ve vápně, dobře mísitelné s pojidlem. Okolní plocha byla barevně sjednocena.

Na závěr byla provedena fixace 5% roztokem Hydro – grund. Fixace byla provedena tak, aby se zachovala průdušnost barevné vrstvy a malba se přitom nestírala. Retuše i fixace jsou reverzibilní.

Problémem nynějších lokálních poškození omítek je jejich destrukce solemi z nasyceného zdiva a vlhkost procházející hmotou zdiva stěn vestibulu radnice. Navrhují odstranit poškozené omítky. Metoda zábalů by v tomto případě nebyla moc efektivní. Vzhledem k síle zdiva, mramorové podlaze na betonovém potěru a mramorovému soklíku podél stěn, bude problém i nadále přetrvávat. Pro obnovu omítek doporučuji použít štukovou bílou stěrku od výrobce Weber určenou pro renovaci starých omítek v poměru s pískem 1:1. Tato omítka se osvědčila na problematických historických stěnách. Samozřejmě nejde o trvalý stav a působením značné vlhkosti může opět docházet k postupnému poškození a degradaci omítek.

Ostatní poškozená místa budou tmeleny v podkladové omítce hmotou z vápna a mramorové moučky v poměru 1:3. Samozřejmě budou čištěním odstraňovány prachové depony z povrchu malby a klenby.

Napodobivé retuše a sjednocení okolní plochy na klenbě bude provedeno lokálně bez celoplošné revize retuší. Na stěnách bude provedena nová výmalba barvou v tónu navazujícím na okolní plochu a přizpůsobena barvě okolní plochy kolem dekorů na klenbě. Pojivem barev bude vodný roztok akrylátové disperze Primal SF 016.

Postup práce:

1. Čištění malby, snímání nepůvodních prachových a jiných deponentů.
2. V místech, kde to bude nutné, provést injektáž
3. Výměna dožitých tmelů, tmelení všech rýh a ostatních defektů
4. Doplnění poškozené omítky vápennými tmely
5. Lokální obnovení a doplnění napodobivou retuší renesančních dekorů
6. Barevné sjednocení okolní plochy malby lokálně na klenbě.
7. Obnova barevného povrchu stěn navazující na klenbu s malbou.
8. Závěrečná fixace malby.

Použitý materiál: akrylátové disperze Primal SF 016, vápno, mramorová moučka, štuková stěrka bílá - výrobek firmy Weber pro renovaci starých omítek, hmota na bázi anorganického plniva, pojiva a modifikujících přísad, pigmenty.

Počet fotografií v dokumentaci: 18 ks.

Ve Střížově, dne 03.10.2022

1. Celkový pohled do haly. V nižších částech omítek jsou znatelná poškození.

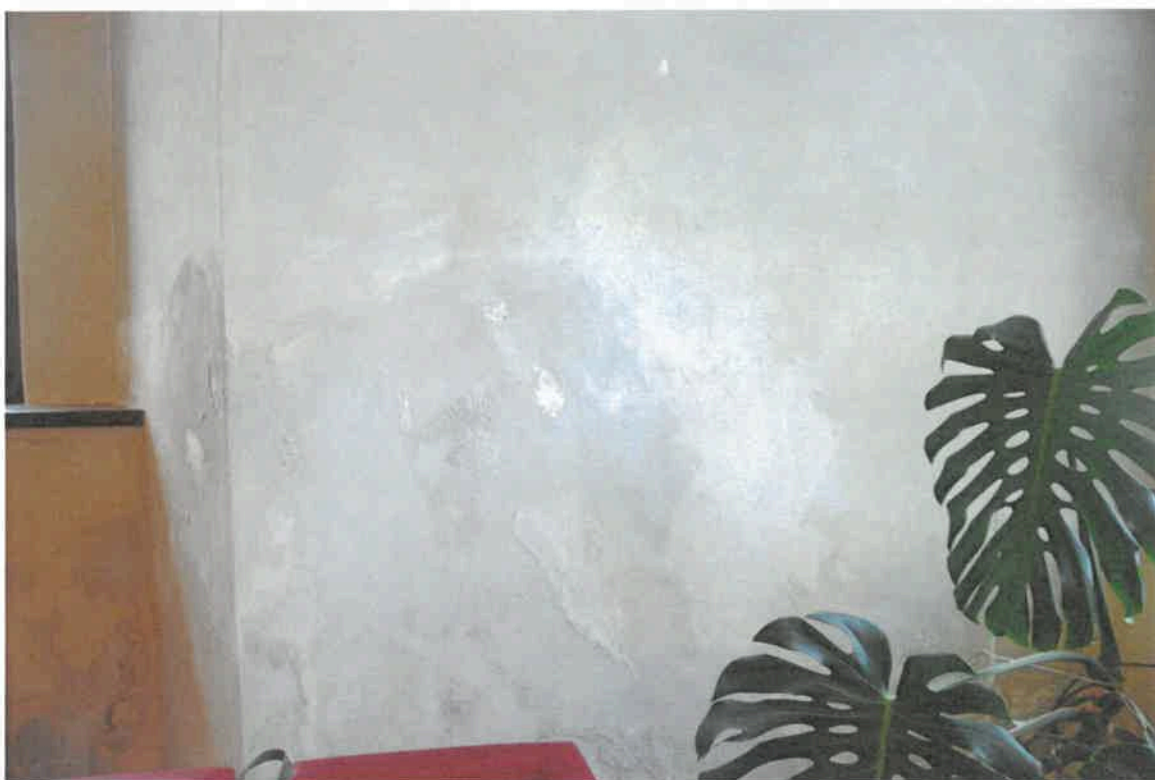

2. Dekorativní malba na klenbě je pokrytá prachovými deponenty. Barevné valéry na okolní ploše degradovaly.

3. Na povrchu dekorativní malby leží prachové deponenty, barevná vrstva působením vzdušné vlhkosti lokálně změnila barevnost.

4. Vzlínavou vlhkostí poškozené omítky.

5. Omítka a barevná vrstva vykazuje poškození nad mramorovým soklíkem.

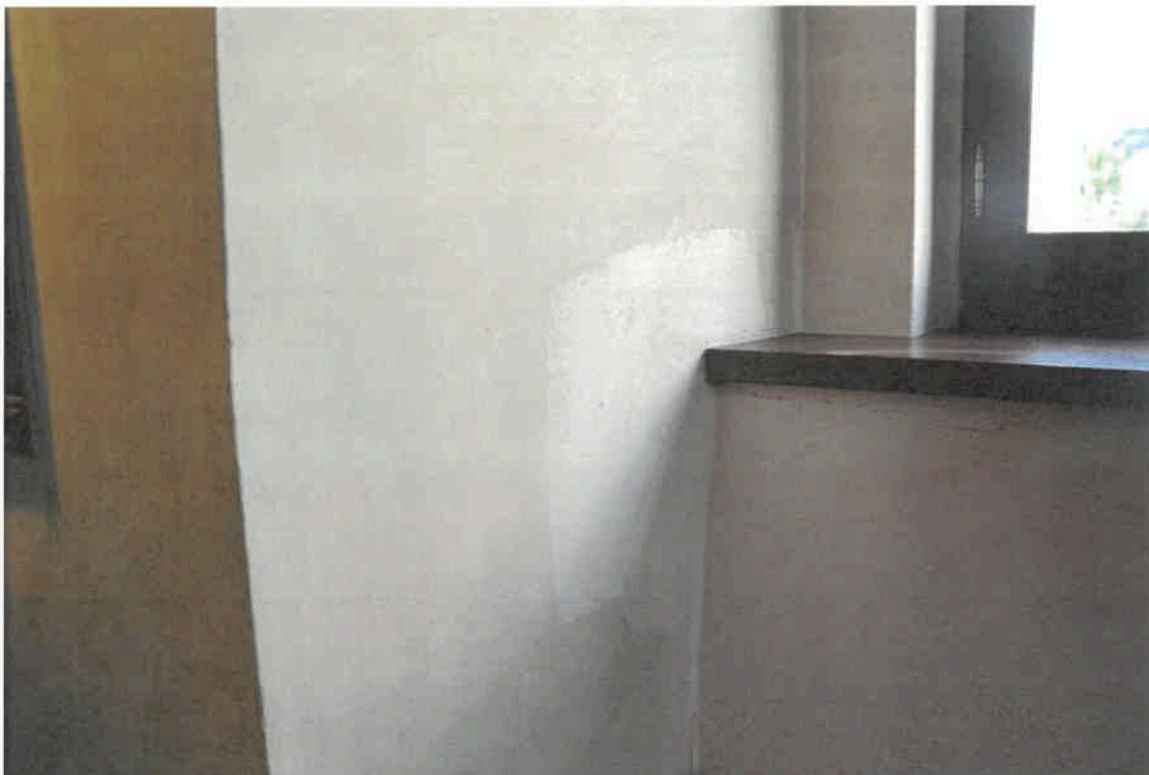
6. Lokální vyspráva a poškozená barva nad soklíkem.

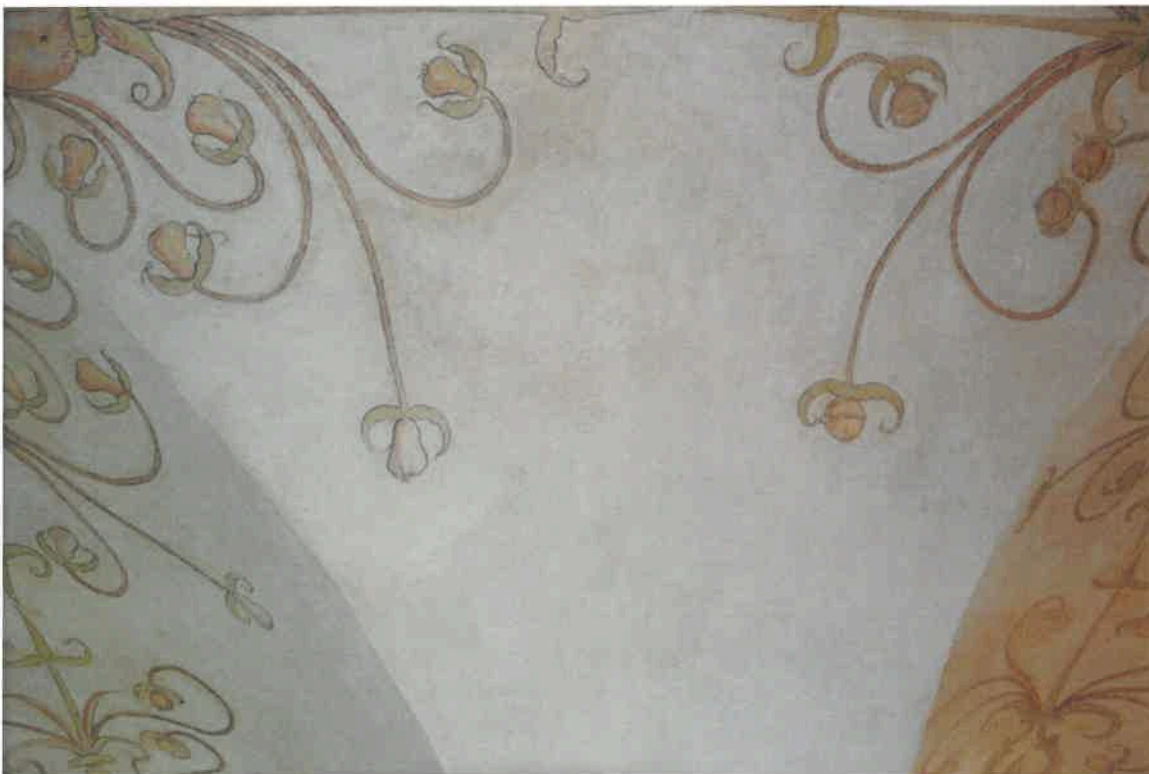
7. Dekorativní výmalba na klenbě je pokryta prachovými deponenty.

8. Poškozená barva vlhkostí na stěnách. Barva zpráškovatěla.

9. Nevhodná vysprávka omítky a barvy u okna.

10. Působením vzdušné vlhkosti vznikla zvýšená rozdílnost barevnosti okolní plochy kolem dekorů.

11. Lokální poškození barvy a její změny na stěnách a klenbě lze vysledovat po celé ploše.

12. Prachovými deponenty pokrytá plocha s malbou a lokální změny barevnosti díky vzdušné vlhkosti.

13. Destruovaná omítka a barva na stěně při zemi.

14. Uvolněná omítka před destrukcí. Barevná vrstva zpuchýřovatěla.

15. Tmavší odstín barvy způsobily prachové deponenty na povrchu malby stěn a klenby.

16. Poškozené a vyspravené omítky působením vlhkostí nad soklem.

17. Poškozená barva nad soklem, lokálně provizorně vyspravena.

18. Barevná vrstva poškozená vlhkostí. Vznikly rozdílné barevné odstíny.

KRYCÍ LIST NABÍDKY

k veřejné zakázce malého rozsahu

na zakázku: „Restaurování nástěnných maleb v prostoru vestibulu objektu radnice ve Velkém Meziříčí“

Účastník:

název / jméno, příjmení: akad. mal. Pavel Procházka

sídlo / adresa bydliště:

zastoupen: .....

telefon:

e-mail:

IČ, DIČ: 47382295, CZ6510170304

bankovní spojení, č. účtu: .....

osoba oprávněná jednat za účastníka tel.: .....

e-mail: .....

osoby zmocněné k dalším jednáním ve věcech smluvních, technických tel., e-mail:

.....

Doba plnění veřejné zakázky:

Zahájení prací: Dohodou

Ukončení prací příslušné etapy Dohodou

Ukončení prací: do 31.10.2023 nebo dohodou

Cena díla:

Celkem bez DPH	270.490,- Kč
DPH 15%	40.573,50 Kč
Cena včetně DPH	311.063,50Kč

Nabídková cena je platná po celou dobu realizace.

Potvrzuji, že jsem se v plném rozsahu seznámil s rozsahem a povahou díla, že jsou mi známy veškeré technické, kvalitativní a jiné podmínky nezbytné k realizaci díla, že disponuji takovými kapacitami a odbornými znalostmi, které jsou k provedení díla nezbytné.

V Brně, dne 05.03.2023

titul, jméno, příjmení
funkce

Rozpis ceny za restaurátorské práce na renesančních dekorativních malbách a barevná úprava stěn ve vstupní hale radnice ve Velkém Meziříčí.

Čištění malby, snímání nepůvodních prachových

a jiných deponentů, 196 m2..... 560,-Kč/m2..... 109.760,- Kč.

Výměna dožitých tmelů a omítek, tmelení všech rýh
a ostatních defektů.....

12.800,- Kč.

Lokální obnovení a doplnění renesančních dekorů napodobivou retuší .....21.600,- Kč.

Barevné sjednocení okolní plochy malby lokálně na klenbě..... 22.500,- Kč.

Obnova barevného povrchu stěn navazujících

na klenbu s malbou, 89 m2.....750,-Kč/m2.....66.750,- Kč.

Závěrečná fixace malby 206 m2.....180,-Kč/ m2.....37.080,- Kč.

Celkem.....270.490,- Kč.

15%DPH.....40.573,50Kč.

Celkem s 15%.....311.063,50Kč.

Ve Střížově dne 05.03.2023